

Prosjekt

Vern vipa

For vern av vipa og de øvrige
fuglene i Karmøys
kulturlandskap

Overlever på flaks og
ferdigheter

Arnt Kvinnesland

Rapport 11-2022

Prosjekt

Vern vipa

For vern av vipa og de øvrige fuglene i Karmøys
kulturlandskap

Tittel: Prosjekt Vern Vipa. Rapport 11-2022

Forfatter: Arnt Kvinnesland.

Foto: Arnt Kvinnesland.

Forsidefoto: En vipeunge er klar til å ta til vingene. Den har ikke overlevd takket være spesielt vipevennlig drift og skånsomme jordbruksmetoder – men har klart seg på grunn av flaks og artens ferdigheter med å tilpasse seg endringer i miljøet og unnsnippe predatorer. Stange, 12.6.22.

Kilder: De fleste observasjonene som rapporten bygger på, er gjort av medlemmene i Vern vipa. Noen funn er hentet fra artsobservasjoner.no og er oppgitt som (AO). De enkelte observatørene kan søkes opp der. Øvrige informanter er oppgitt med navn.

Emneord: Vipe, vern, artsmangfold, naturforvaltning, kulturlandskap.

Ferdigstilt: 1.11.22.

Vern vipa bestod i 2022 av følgende: Peder Christiansen (PCH), Anders Eidhammer (AEI), Arnt Kvinnesland (AKV), Sjur Stava (SST), Kjell Magne Storesund (KMS) og Knut Bendik Storesund (KBS).

Vi vil takke alle bønder og grunneiere i Karmøy som har tatt hensyn til vipa og de andre hekkefuglene i åker og eng i 2022. Takk til dere som har kontaktet oss for rådgiving og meddelt oss viktige observasjoner. Også takk til jegere som hjelper til med å holde antall smårovilt nede.

Økonomisk støtte fra: Gassco, Fylkesmannen i Rogaland og Skudenes & Aakra Sparebank. Vi takker for at dere hjelper oss i arbeidet med å ivareta vipa og de andre trua fugleartene i Karmøys jordbrukslandskap.

Kontakt oss: Knut Bendik Storesund 95 777 838 og Kjell Magne Storesund 97 573 183.

Innhold

Innledning	4
Møter og økonomi	5
Mannskap	5
Påvirkningsfaktorer	5
Ankomst og hekketid	9
Observasjoner fra hekkeplassene	9
Tabell. Bestandstall 2011-22	15
Kart over hekkeplassene i 2022	15
Histogram. Bestandsutvikling.	16
Etter hekketida	18
Merking og gjenfunn	18

Oppsummering:

Antall vipper på hekkeplassene gikk ned fra 356 i fjor til 297 i år. Dette er det nest laveste antallet for prosjektperioden. Det laveste tallet hadde vi i 2019 med 276 vipper på det meste i sentral hekketid (egg- og tidlig ungetid). Det høyeste antallet er fra 2014 med 423 individer.

Det foregår altså fortsatt en viss nedgang i Karmøys hekkebestand sett over tid, og varsellysene er tent, fordi det tapes hekkepar i flere av de tidligere områdene med flest hekkende vipper. Felles for områder med de største tapene synes å være der det har vært lav eller ingen ungeproduksjon gjennom flere år, slik som f.eks på Øvrabø/Øvre Hauge og Hemnes/Kvilhaug. En viss oppgang i andre områder, slik som i nybrente heiområder med sauebeiting, kompenserer ikke for tapene i de beste habitene vi har hatt i åker og eng.

Innledning

En mild vinter 2021/22 i Europa gjorde overvintringen enkel for vipene. Det var heller ikke problemer med frost og snø for de som ankom tidligst til hekkeplassene hos oss.

Vi fikk også i 2022 forsterket inntrykket av at de alle fleste vipene lykkes i rugeperioden – selv om en del egg går i revemager og til andre predatorer. Men så snart ungene kommer ut og begynner å leite etter mat, øker tapene. Det er flere rovdyr og rovfugler som er ute etter unger enn egg – trolig fordi det er lettere for predatorer å ta unger som løper omkring; foreldrene makter ikke å være allesteds nærværende. Predatorer påvist å jakte i vipeterritoriene denne sesongen i følge spor og direkte observasjoner, har vært katt og rev, hubro og hønsehauk. Habitatødeleggelser og forringelse av vipes tidlige gunstige hekkeplasser fortsetter i form av drenering og utfylling av myr og våtmark. Noen eksempler: ved Torvastad prestegård, Stange og Hemnes/Kvilhaug.

Antall viper på hekkeplassene var tydelig ned fra fjoråret, kanskje dels som en følge av lav ungeproduksjon i 2021. Det gunstigere været med jevn nedbør gjennom det meste av ungenes oppveksttid, var medvirkende til at flere unger nådde flygeferdig alder i år. Likevel gikk det dårligere enn forventet i noen av de hekkeområdene som har hatt flest hekkepar gjennom hele eller det meste av prosjektperioden, slik som Øvrabø/Øvre Hauge, Håvik/Myrvang og Hemnes/Kvilhaug. Tapene her har ikke blitt kompensert ved tilsvarende økning andre steder. Det må likevel nevnes at lyngbrenning og sauebeiting f.eks i Sandvemarka og ved Herbergstemmen sør for Åkrehamn, har lokket noen flere viper til hekking i heia. Omlegginger og sein hekking så vi lite til i år, og både voksne og ungfugler hadde det svært travelt med å trekke sørover. Likevel ble seinhøstobservasjonene flere enn i fjor, noe som tyder på en vellykket hekkesesong videre nordover langs kysten, eller hvor disse vipene måtte komme fra.

Heller ikke for 2022-sesongen klarte vi å følge opp de enkelte hekkeplassene godt nok, og vi vet ikke hvor mange unger som vokste opp. Det er likevel sikkert at antall unger som kom på vingene var høyere enn året før.

Møter og økonomi

17.3: Undertegnende med innlegg på vipeseminar på Herdla. Bestanden i hele Hordaland fylke er på nivå med antall hekkepar i Karmøy. Innsatsen på Herdla er vellykket, men vipa generelt på retur i Hordaland.

Følgende bønder ble lovet kompensasjon av Vern vipa i 2022:

Ingar Langåker 3000x2. Ble «glemt» i fjor. Liten teig. Ferkingstad. Men brøt avtalen i 2022.
Karl Johan Liknes 4000x2. Ble glemt i fjor. Trekant-teigen sør for Ådland skole og et større område ved Gerpavika, Liknes.

Marthon Stava: Gjenlegg på Stava 4000,-

Gisle Stava: åkerareal på Stava: 4000,-

Asle Ferkingstad: brakkmark på Ferkingstad: 4000,-

Gunnar Lurane: brakkmark parallelt med Asle Ferkingstad og Ingar Langåker: 4000,-

Rune Heimtun: Ingen avtale ennå

Beløpene er ikke fast avtalt, men bare muntlig angitt som « en viss kompensasjon». Dersom økonomien tillater det, kan beløpene økes noe. Skjemaene som skal fylles ut, bør sendes ut fra kommunen – og returneres til naturforvalteren.

Mannskap

Følgende personer har utgjort Vern vipa i 2022:

Peder Christiansen	97156935	pch01@karmoy.kommune.no
Anders Eidhammer		
Arnt Kvinnesland	46833022	arntk@online.no
Sjur Stava		sjurstava@gmail.com
Kjell Magne Storesund	97573183	evilcaprino@hotmail.com
Knut Bendik Storesund	95777838	knutbstoresund@gmail.com

Påvirkningsfaktorer

Reirmarkering

- 10.4 To 4-kulls reir markert med pinner på gjenlegg, Stava.
- 20.4 De to kullene fortsatt intakt, og det har ikke blitt jobbet på gjenlegget.
- 1.6 Området ble gjort om til potetåker med mye traktorkjøring. Trolig tok bonden noe hensyn til pinnesettingen, i alle fall kom det minst 3 unger på vingene her.

Trefelling

«Holmen» med ei tett barskoggruppe midt i vipeområdet på Osnes ble fjernet i fjor. I år flyttet både fiskemåke og tjeld inn – mens kråker og rovfugler ikke hadde dette skjulestedet. Vellykket vipehekking i år. 10.5.22.

Jordbruket

20.4 Drenering og jordbearbeidelse på gjenlegg på Nes midt i hekkeområdet. Dette ble et av årets «styggeste» saker med hensyn til å ødelegge for vipper i hekketida.

Predatorer

Mink Ingen mink observert i hekkeområdene for vipa i år.

Mår

20.3 Skitt på sti nord for orreleiken, Burmaveien. Bestanden betydelig lavere nå enn bare for få år siden. Fellejakt har hjulpet.

Fersk mårskitt nær hekkeområde for vipe og andre vadere på Sør-Karmøy 23.6.22. Selv om mårbestanden nå er mindre enn for 5-6 år siden, øver rovdyret fortsatt en negativ innvirkning på både bakkehekkende fugler og fugler i skogen.

Rødrev

7.4: Fersk reveskitt i vipeområdet på Håvik. Liten aktivitet på hekkeplassen skyldes trolig at vipene er engstelige og lar være å gå til hekking så lenge de observerer rev i området. Reven(e) kommer mest sannsynlig fra et hi som ble oppdaget i en skråning rett vest for Helgabergnuten i fjor.

- 12.4 Saueeier ved Helgaberg kunne fortelle at lam nylig var tatt av rev.
- 11.5 I år som i fjor ble det funnet rester etter lam – etter alt å dømme tatt av rev i området øst for riksveien på Hemnes hvor vi for noen år siden fikk fjernet sitkagranene på myra. Spor etter rev i år ble funnet like sør for dette området inne i et granholt – også øremerke funnet på stedet. Det var absolutt ingen fugler i myrområde: tjeld, rødstilk, storspove og vipe var alle borte. Reven(e) som tømmer området for fugl kommer trolig fra Haga- reviret.
- 13.5 Fersk møkk på sti ved Nordvatnet. Bonden i området kunne fortelle at «det forsvinner alltid noen lam som jeg ikke vet hvor blir av». Kan hende noen går i reven?

Katt

- 26.3 Svart katt midt i vipeområdet på Gunnarshaug.
- 11.4 Katt på jakt i vipeområdet på Stava nord, mot Nedre Liknes.

Dette er bare to eksempler av mange katteobservasjoner fra hekkeplassene.

Andre predatorer

- 11.4 Stokkand spist til beina i vipeområdet på Stava mot Nedre Liknes. Mest sannsynlig predator: Hønsehauk eller hubro. Alle hekkende vadere og måker i området er dermed i stor fare.
- 30.4 Hønsehauk tok vipe Gunnarshaug (grunneier).

Diverse forstyrrelser

- 10.4 Hundetreningsanlegget planla «sporing» med hunder i vipeområdet på Myrvang/Håvik
- 11.4 Vipejordene mellom Stava og Nedre Liknes var utsatt for vill MC-kjøring.
- 19.4 Død vipe under strømledninger, Lurane.

Vær- og næringsforhold

Mars-april

- 10.4 En noe vinterlig periode de første ti dagene av måneden med litt snø og hagl og et par grader minus nattestid, så det ble ufysiske rugeforhold på de tidligste vipene som allerede lå på fullagte kull. De taklet imidlertid disse værforholdene.
- 26.4 Det er nå faretruende tørt for vipene som begynner klekkingen.

Mai-juni

- 2.5 Første regnvær på lenge. På høy tid, men et kull på 4 unger på gjenlegg på Stava denne dagen, hadde klart seg de første avgjørende 5-6 dagene på knusktørr åker.
- 15.5 Våt og kjølig mai – noe som passet vipene godt.

Juni fortsatte etter samme værmønster som det meste av våren. Lavtrykk i kø fra vest med luft trukket ned fra Grønland. Vått og 12-15 grader på dagtid. Rundt 10 om natta Midt i høyball-sesongen rundt 12.6 – mange vipeunger må antas å omkomme! 21.6: Midtsommerdag med maks 12 grader, grått og regn! Dette været fortsatte t o m 23.6.

24.6: Varmen kom på: 27 grader SØ bris og klart. Det siste lavtrykket tok en sørlig bane og sendte tropeluft nordover; for første gang dette året! Sola/Stavanger varmeste sted i landet med 30,6 grader! Solrikt og varmt vær fortsetter ut juni – også litt regn innimellom.

I likhet med vipene, nøt også storspoven fordel av den våte våren og forsommeren. En stor del av hekkebestanden ble kartlagt og lagt inn i Artsobservasjoner i 2022. Det er få levelige hekkeområder igjen i kommunen for arten, så det er på høy tid at disse blir tatt vare på. Denne ungen på Myrvang, Håvik, nådde heldigvis flygedyktig alder. 13.6.22.

Også rødstilken trenger vern om den skal være med oss videre, Den er vanligere enn storspoven, men langt fåtalligere enn vipa. Stange, 10.5.22.

Ankomst og hekkestart

Februar-mars

Ingen vipper overvintret til tross for en mild vinter. De første ankom 19.2 og bestod av 3 individer som oppholdt seg ved Taravika til 26.3 da neste flokk ankom: 26 individer på Kvilhaug 27.2. Neste større flokk ble oppdaget på Håvik med 13 individer 1.3. Etter dette ble følgende større flokker notert: 25 overflygende Gunnarshaug 5.3, videre 26 ved Stolsånå sør for Stavasanden 4.3 og 31 på Myrvang, Håvik 5.3.

Videre ankomst: 32 på Taravikmarkene 7.3, 20 rastende ved Bøvågen 8.3, ca. 50 overflygende Håvik 10.3, ca. 70 overflygende Bøvågen 13.3. Videre 70 rastende Kvilhaug 15.3 og 37 ved Stolsånå, pluss ca. 30 Øvre Liknes mot Presthammar samme dag. 16.3: 21 vipper på markene Hillesland, lettet mot sørøst.

Hovedankomst til Karmøy synes å ha skjedd i tidsrommet 10.-15.3. Etter dette løste flokkene seg opp eller trakk bort. De fleste synes å være spredt ut på hekkeplassene per 20.3.

Tidligrekord i Karmøy for eggleggingstart: Reir med 4 egg på Lurane 27.3. Egglegging må ha startet seinest 24.3. Et tidlig kull også ved idrettsanlegget, Storsand, Ferkingstad 31.3. med 3 egg. Første egg var dermed trolig lagt 29.3. Reiret lå på det som synes å være det mest tiltrekkende habitatet for tida: høstsprøyta eng som på våren er nedvisnet og brun, med god kamuflasje for vipa og med rikelig med lett tilgjengelig meitemark. Gode næringsforhold på slike marker, viser bl.a. at rundt 75 tjelder hentet mat på jordet daglig.

Hekketid

Observasjoner fra hekkeplassene

OSNES SØR

- 14.3 Ingen vipper.
- 16.4 3 rugende vipper.
- 11.5 Minst 3 par med egg/unger. Både tjeldepar og fiskemåker har inntatt «holmen» hvor skogen har blitt fjernet.
- 1.6 Maks. 5 hekkepar i hele området (K M Storesund).

HAUSKJE-HÅLAND

- 1.6 7 par i området (K M Storesund).

SKJØLINGSTAD-SÆBØ

- 1.6 Ingen hekking i år (K M Storesund)

GRØNINGÅ-BREKKEDALEN-MUNKASKARD

- 1.6 Totalt rundt 10 par i området, (K M Storesund).

TORVASTAD SKJÆRGÅRD

- 1.6 1 par på Feøy, 2 par på Gitterøy/Fjæreholmen (pers. med.).

STANGEMYRANE - STAMPEMYR- ØVRE HAUGE

Stangemyrane nord for Gunnarshaugveien, er blant våtmarksområdene i Karmøy som har blitt mest utarmet gjennom årene. Ikke bare er vipa så godt som borte, men også det store antallet av bl.a. rødstilk som hekket her, har forsvunnet. 21.5.22.

- 14.3 9 viper sang og spill Stangemyrane sør.
- 1.4 12 viper (utenom Øvre Hauge),
- 12.4 12 viper i sør, 1 nord for Gunnarshaugveien.
- 1.6 10 par i hele området (K M Storesund).

ØVRABØ-NEDRE HAUGE

- 23.4 Fullstendig tomt for viper i hele området som tidligere i prosjektet hadde titalls par.
- 1.6 1 par i Vikshålandkrysset.

GUNNARSHAUG

- 14.3 4 viper i hekketerrenget.
- 1.4 8 viper
- 12.4 I alt kun 6 viper, liten hekkeaktivitet.
- 16.4 Hele området gått opp: 13 viper.
- 1.6 Maks 17 par i området – vestover mot Gunnarshaugvatnet (K M Storesund).

BØVATENET-BØ-NORDBØ

- 14.3 1 rastet ved Bøvatnet (vannkant nord).
- 11.5 To par på myrflatene i SV.

LANDE-UTVIK (REHAUGANE)

- 14.3 6 viper i hekkeområdet på Lande.
- 21.5 1 par varslet i heifeltet ved Rehaugane NV.
- 1.6 12 hekkepar (K M Storesund).

KONGSHEIÅ-SLETTHEI-HELGANES-KALSTØ

- 23.4 Ingen viper sett Sletthei, Kongsheiå, Kalstø. Flyplassen ikke sjekket.

NORHEIM

- 20.5 1 par med unger (H.I. Hansen).

SØRBØ (Velde)

- 26.3 I alt 9 viper på hekkeplassen.
- 12.4 9 viper skremt opp, varsling. Maks. 5 hekkepar.
- 23.4 6 viper i hekkeområdet, 1 varslet.

HÅVIK (Myrvang)-MELAND

- 1.3. 13 rastet ved sjøen, Kolstøvågen.
- 5.3 31 viper rastet ved Kolstøvågen.
- 8.3 3 på hekkeplass Meland.

- 14.3 2 par på hekkeplass Meland.
- 25.3 Myrvang: 10 vipere i sør, 1 i nord, 6 ved sjøen i flokk, 4 sy nord for tunnelen, 4 på Meland.
- 1.4 Meland: 5 vipere. 3.4 samme sted 7 vipere.
- 12.4 Meland: 7 vipere. Mot tunnelen: 4 på nyenga, 1 par i nord.
Liten aktivitet og ingen hekking på Myrvang, kun 2 vipere i terrenget. 4 på kubeitene i nord og 1 ved Kolstøvågen
- 13.4 3 vest i myra, 4 på beite i nord og 6 i lyngområdet i sør. I alt 13 vipere området
- 1.5 Meland: Ei vipe rugende nær veien. 3 skremt opp ved/på åker pga. traktorkjøring.
Myrvang: 5 vipere i sør (varsling), 2 i myra i vest og 5 vipere på beitene i nord. I alt 12 vipere i området.
- 15.5 Myrvang: 3 par i sør, 3 par i nord, 1 par på myra i vest. I alt 13 vipere i området.
- 2.6 Myrvang: 4 (2 par) varslet lengst i sør, 5 lettet i sentralområdet, 1 på myra i vest og 2 par med unger på kubeitet i nord. I alt 14 vipere i området.
- 5.6 Meland 3-4 vipepar med unger.

HEIAVATNET (MYRENE I VEST)

- 16.3 Ei syngende vipe i vest.
- 21.3 3 vipere i vest.
- 3.4 1 par kurtiserte i vest, 3 næringsøkende i øst.
- 9.5 1 vipe varslet unger i myra i vest.

KILLINGTJØRN

- 15.5 1 par med tilhold (G. Mikkelsen)

ÅDLAND-FAGERLAND-ØVRE LIKNES

- 15.3 1 vipe på trekantjordet, flokk 30 næringsøkende øst mot Presthammar.
- 16.3 3 vipere på trekantjordet.
- 21.3 9 vipere på trekanten, 2 i vest.
- 24.3 4 i øst og ingen i vest.
- 9.4 6 vipere på trekanten hvorav 1 rugende. Ingen i vest.
- 6.5 Et kull med små unger, et par med egg.
- 1.6 To par med unger på trekanten, to vipere åker i vest.

FAGERLAND MOT HERBERGSTEMMEN (brannfelt med sauebeiting)

- 21.5 5 vipere med tilhold (sang/spill), P. Heggheim, J. Simonsen).

NEDRE LIKNES -STAVA (Nedre Liknes -Stavgarden-Storsand-Ånå)

- 5.3 Flokk 26 Storsand.
- 13.3 33 i flokk vest for Ånå, pluss 7 fordelt på hekkeplass nær eller øst for Ånå.
- 21.3 16+ vipere på Storsand.
- 24.3 14+ vipere i Storsand-området.

Tidlig egglegging: Storsand 31.3. Det fjerde egget var lagt dagen etter. Alle eggene klekte og 4 unger sett i nærheten av reiret 2.5. Åkeren ble pløyd opp 4.-6.5, og reiret med egg ble spart og unger sett 12.5, tilsynelatende påpasset av 3 voksne vipere. Paret som hadde unger ved pløying, ble ikke sett med unger etterpå.

- 31.3 I alt 15 vipere i Storsandområdet, 1 par med egg.
- 11.4 Langs stien mot N. Liknes: 1 par i sør (skremt av MC-kjøring). Ved Gjerdesvågen: 6 vipere.
- 22.5 I alt minst 7 par med egg/unger Stavgarden sør-Storsand.

- 1.6 Marton-åkeren: 2 unger på hvert av parene som hadde reir i åkeren, den ene ungen ble ringmerket. Vest for Ånå: 3 store unger og 7 ad. observert på gjenleggsarealet der. Minst ett par på Gisle-åkeren og to par nord mot Stavagården. 17+ ad vipere i hele hekkeområdet.

FERKINGSTAD-STOL-LURANE-TARAVIKMARKENE

- 15.3 8 vipere på Taravik-markene.
21.3 9 vipere Lurane (vidt).
24.3 6 par vipere Lurane (inkl. Stol vest), Taravikmarkene: 8 ind.
31.3 6 par vipere Lurane-Kiwi vest.
20.4 7 par rugende på Lurane i tillegg til 2 par i nærområdet mot Kiwi.
24.4 6 vipere på Taravikmarkene, 1 i vika.
26.5 En flygedyktig unge, Lurane (OKB).
1.6 En stor unge i åker vest for Kiwi. På Lurane: Minst 4 par med tilhold, ett par sett med to store unger, ett par med 4 små.
3.6 To par med unger på Taravik-markene. Ganske utrolig med det arbeidskjøret som har vært på åkrene der hele våren.

TARAVIKA NORD (Dueglåp) -NESSJØEN- HOPTJERN

- 15.3 8 vipere ved Nessjøen.
16.3 6 vipere ved Hoptjern.
21.3 14 vipere Nessjøen.
24.3 18 vipere Nessjøen.
4.5 2 par ved Dueglåp
20.4 Kun 6 vipere å se i hekkeområdet, hvor det foregikk drenering og jordbearbeidelse sentralt i reirområdet – det fuktigste stedet på gjenlegg, Nessjøen.
22.4 8 vipere i hele området ved Nessjøen, ødeleggende dreneringsprosjekt midt i hekkeområdet.
4.5 2 par ved Dueglåp og 5 par ved Hoptjern.
1.6 Nessjøen: 8 ad vipere på gjenlegget som nylig var forvandlet til åker. Utrolig nok hadde noen unger overlevd all jordbearbeidelsen: 2 store unger sett, men det var trolig noen til.

SØRE LANGÅKER

- 24.4 3 vipere på aktuell mark for hekking.
6.5 Et par kurtiserende SØ for Kiwi.
13.6 Ei enkelt vipere SØ for Kiwi, ellers ingen øst for fv 39.

HEMNES-KVILHAUG

- 15.3 Til sammen ca. 70 vipere på markene på Kvilhaug.
11.4 Når trekkflokkene nå er borte, er det få vipere igjen i dette tidligere gode hekkeområdet. Kun 7 vipere opptalt.
12.5 Ingen vipere øst i området på Hemnes, heller ikke øst for riksveien. Hele Hemnes-Kvilhaug-området som har hatt rundt 30 hekkende vipere gjennom mange år, er i år i ferd med å utgå. Kun ei vipere – en syngende hann – sett lengst NV i området.
21.5 Kun ei vipere (P. Heggheim, J. Simonsen).
3.6 Fortsatt kun ei vipere i området. En tragisk tilbakegang for området som for få år siden huset et tosfra antall vipepar.
13.6 2 par på nyslått eng på Kvilhaug, det ene paret med to store unger.

ROTAMYR-MJØLHUS-SANDVE

- 16.3 1 vipere, hann på hekkeplassen, Mjølhus. Fortsatt 21.3.
11.4 Ingen vipere sett.
1.5 Ett par på hekkeplass på Rotamyre.

- 12.5 Ei enslig vipe lettet fra Rotamyrr, ett par med tilhold på Syre NØ (OKB) og 2 par med reir på Mjølhus.
- 3.6 Ingen viper ved Rotatjørn – heller ingen andre. Alt skremt bort av predatorer (både hubro og kattugle med unger ikke langt unna). Mjølhus: To viper på hekkeplass, men syntes ikke å ha egg/unger.

SANDVESTEMMEN-HAGABRÅTET

- 21.5 Totalt 8 viper i aktuelt hekketerreng: nyrydning, sauebeita hei, torvmyr (P. Heggheim, J. Simonsen).

HILLESLAND-KVITAMYR-HEGGHEIM

- 5.3 4 viper i vannkanten Hilleslandsvatnet sør,
- 15.3 Flokk 10 i terrenget i øst på Heggheim, pluss 3 sang spill i vest. 2 i vannkanten Hilleslandsvatnet sør. Ingen på markene, 1 par Kvitamyrr.
- 21.3 Heggheim: 6 i øst, 2 i vest, 1 ved Hilleslandsvatnet.
- 24.3 Heggheim: 8 viper i øst, 2 i vest og 9 i vannkanten Hilleslandsvatnet.
- 31.3 9 i vannkanten Hilleslandsvatnet.
- 9.4 Heggheim: 2 par i øst, 3 ind i vest
- 11.5 1 par ved Kvitamyrr, 1 par ved Hilleslandsvatnet SV, et par med unger vest for veien.
- 31.5 Heggheim: To par varslet i vest, 1 syngende i øst. Hilleslandsvatnet: 2 viper i SV nær vatnet, ingen tegn til hekking. Kvitamyrr: 2 par i området, det ene paret varslet. Totalt 11 viper.

Livsfarlige hekkeplasser er de beste

T.v.: 10.4 lå det to vipekull med 4 egg på dette gjenlegget på Stava. Om vi ikke liker round-up og lignende giftstoffer, er slik behandling av eng ettertraktet hos vipene. Den tette gressmatta er gått i oppløsning, noe som gjør at både foreldre og unger får lett tilgang til makk og småkryp i jorda (bildet til venstre). Etter at jorda er pløyd opp og harvet, går interessen hos vipene for å hekke på slike jorder ned. Skjer jordbearbeidelsen uten bondens sans for å bevare vipereir og unger, er slike hekkeplasser livsfarlige.

Til bildet nederst til høyre: Eng for dyrking av hurtigvoksende gress er også farlige hekkeplasser, men attraktive for vipene når de kommer om våren mens springen bare så vidt har begynt. Det er nødvendig at det finnes rømningsveier til åkrer eller beiteområder når ungene kommer til verden. Både unger og foreldre trenger åpent lende. Meland 12.4.22.

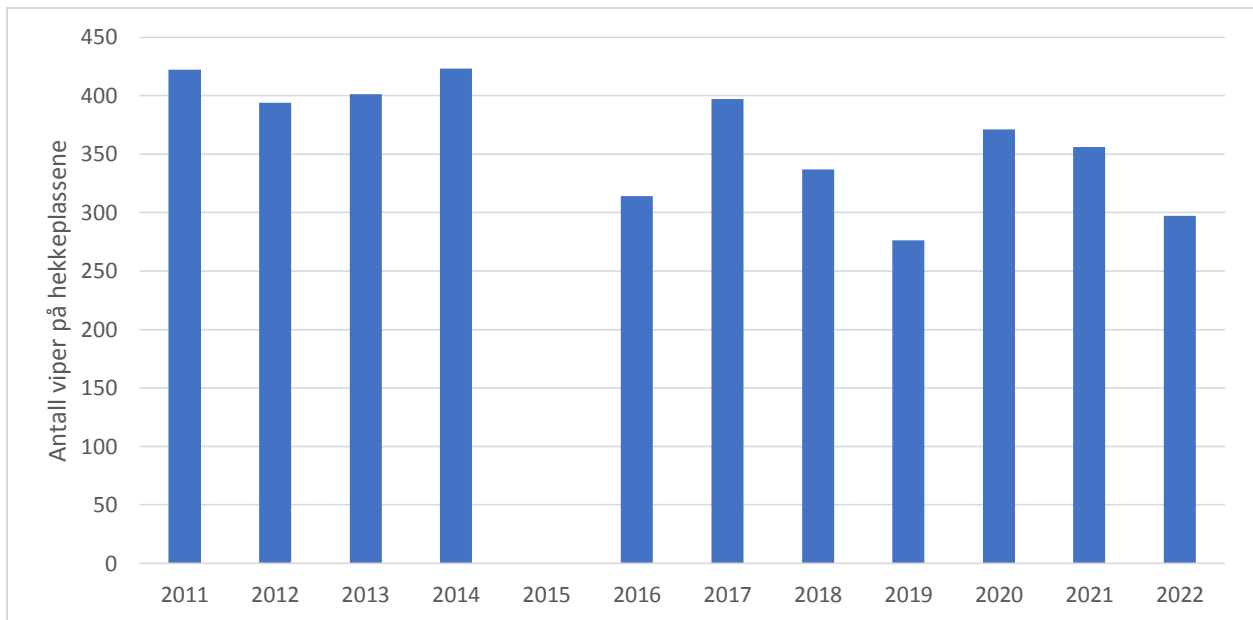
Fram til 2017 var Øvrabø et av kjerneområdene for vipene på Nord-Karmøy med opp mot 20 hekkepar. Også flere par rødstilk og storspove. Fortsatt er det en tilsynelatende perfekt biotop med myr, beitemark og eng, men fuglene er borte. Hva skjedde? 19.5.22.

Bestandstall 2011-22

Sted/år	-22	-21	-20	-19	-18	-17	-16	-14	-13	-12	-11
Torvastad skjærgård	6	4	0	6	-	-	-	-	-	-	-
Osnes	10	10	8	4	6	4	6	12	10	10	2
Hauskje-Håland	14	8	8	6	8	10	6	14	20	18	20
Skjølingstad-Sæbø	0	6	6	4	3	2	2	-	-	-	-
Grøningå-Munkaskard	20	20	8	8	12	19	22	20	22	11	20
Stangemyrane nord	2	6	4	10	4	8	6	22	10	7	28
Stangemyrane S -Øvre Hauge	18	24	40	20	40	16	18	12	12	6	10
Øvrabø-Nedre Hauge	2	12	10	12	18	39	14	34	27	20	18
Gunnarshaug	34	34	26	6	20	16	12	12	12	14	24
Bøvatnet -Bø-Nordbø	4	4	3	6	6	5	8	6	11	16	10
Lande-Utvik(Rehaugane)	24	20	32	26	39	35	24	50	24	38	16
Sletthei-Helganes	0	8	2	7	7	0	0	12	20	20	20
Norheim	2	2	0	2	0	0	0	4	10	12	4
Sørbo, Velde	9	9	6	6	2	4	7	12	6	2	6
Våge	0	0	0	0	0	0	0	0	2	-	-
Kolstø	0	0	0	0	0	0	0	9	2	8	10
Meland	8	10	16	8	4	4	6	6	6	8	10
Håvik (Myrvang)	13	24	27	17	22	19	19	34	18	20	20
Vorrå/Rabben	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6
Nordstokke	0	0	0	0	2	4	6	6	4	3	2
Sund nær Ytraland	0	0	0	0	0	0	0	14	12	16	12
Sund ved Rossavatnet	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	0
Veavarden-Sletten-Mannes	0	0	0	0	3	11	6	0	3	2	6
Heivatnet	2	3	5	4	2	4	4	3	3	10	4
Haringstad-Veamyrå	0	0	0	0	0	4	2	6	4	6	6
Tjøsvoll -Killingtjørn-Åkra Ø	2	0	3	0	2	2	6	5	5	0	0
Ådland skole øst-Herberg	5	0	2	2	2	0	0	0	0	10	10
Ådland skole S- Øvre Liknes	9	8	20	6	5	11	6	4	8	16	20
Nedre Liknes-Stava-Storsand	25	31	40	30	36	38	16	10	14	18	33
Ferkingstad-Lurane	24	18	14	16	11	10	26	6	12	18	6
Hoptjern	10	14	14	20	14	16	11	10	11	16	6
Nes/Nessjøen	18	13	10	8	19	18	12	11	12	4	10
Sjølang's Taravika nord	4	8	4	2	2	6	2	4	5	12	10
Søre Langåker- Taravikmarka	6	6	8	6	9	10	6	2	6	4	8
Stol øst for riksveien	0	0	0	0	4	4	0	0	4	6	2
Hemnes-Kvilhaugsvik	4	31	27	20	32	26	23	32	30	32	32
Sandhåland-Haga	0	0	0	0	0	3	3	2	6	6	12
Mjølhus-Sandve	6	6	6	4	2	6	2	4	8	6	4
Hålandsdalen (Høynes)	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	-
Nedre Risdal/Sørhåland	0	0	0	0	0	7	4	6	3	4	-
Vik-Hillesland m/Kvitamyrr	6	10	16	4	7	4	6	5	7	6	10
Heggheim-Daleheia	8	5	4	6	2	4	2	2	0	3	2
Norheim-Moksheim	2	2	2	0	0	0	0	6	10	-	-
Spanne	0	0	0	-	8	14	21	10	10	3	-
Røyksund	0	0	0	0	0	0	0	8	2	-	-
Sum	297	356	371	276	337	397	314	423	401	394	422

Tabellforklaring og kommentarer: Tallene angir antall vipere på det meste på hekkeplass i sentral hekketid. Røde tall for hekkeplasser som har gått ut. En strek: stedet ble ikke opptalt dette året. Tall for 2015 mangler.

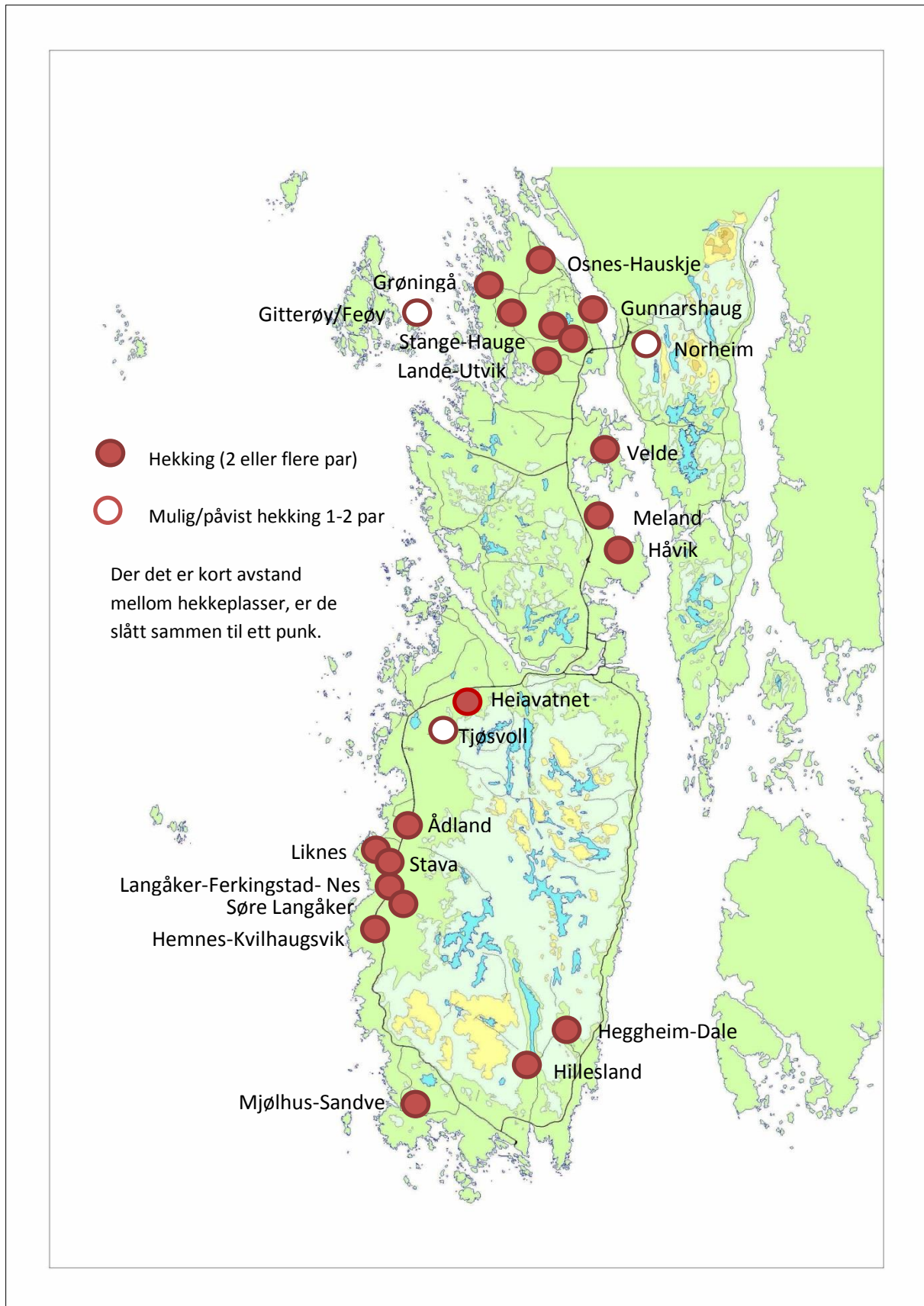

Tallene er hentet fra tabellen foran og viser totalt antall viper opptalt på hekkeklassene i sentral hekkesid. Merk at tall for 2015 er utelatt pga. mannskapsmangel dette året. Søylen for 2011 burde vært noe høyere, siden alle hekkeklassene ved oppstart ikke var oppdaget ennå. Den generelle trenden er at Karmøys vipebestand er svekket i forhold til de første årene av prosjektet, men er ikke umiddelbart på vei utfor stupet.

På Meland har både vipe, rødstilk og tjeld fortsatt attraktive hekkeplasser. Dette skyldes at jordbruket drives mindre intenst enn på de største gårdene i kommunen, og ikke minst at eier og gårdbruker har omtanke for fuglene. Ei lengre granrekke til høyre, ble fjernet for noen år siden, og myra er ikke drenert. 20.5.22.

Kart over hekkeplassene i 2022

Etter hekketida

- 13.6 Første flokk etter hekking: 17 hvilende på sauebeite ved Nessjøen. Trolig ungviper som hadde samlet seg for høsttrekk. Samtidig like ved: 2 heilo hvilende før videre ferd nordover mot hekkeplass.
- 17.6 Flokk på 16 flygedyktige årsunger i flokk på nyslått eng, Lurane/Ferkingstad. Kanskje samme flokken som notert for 13.6 over.
- 19.7 Fortsatt noen ungfugler rundt om: 2 ved Tarevika, 6 ved Ånå, Stava.
- 25.7 Flokk 5 ungviper Meland.
- 19.8 Flokk 19 viper næringssøkende ved Tarevika, Langåker. Mest sannsynlig var dette siste rast av våre hekkefugler som ennå ikke var reist. Etter dette ble det kun sett 1-3 individer utover ettersommer og høst, alle på Langåker eller i nærheten.

Merking og gjenfunn

Merking

Ti vipeunger ble fargemerket i år mot kun en i fjor.

Gjenfunn og kontroller

JC55 merket som unge ved Taravika, Langåker 30.5.17, kontrollert nær merkestedet 11.5.22.

